

Izjava, izvešeni ponedeljek, vsak dan jutri. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolni se pošiljajo uredništvu. Ne računamo pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Gerbec. — Lastnik tiskarne Edinost. Tisk tiskarne Edinost. — Cena za mesec: L 7.—, 3 mesece L 13.—, pol leta L 32.—, in celo leto L 60.—, za inozemstvo mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov um po 40 cent. osmrtnice zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov um po L 2 — Mail oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po L 2. — Oglasi naročnika in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

ČIŠČENJE?

Takoj po zasedbi so tukajšnji nacionalistični prenapetosti izdali parolo, označeno z eno besedo: purificazione — čiščenje! Morda kakih prostorov, namenjenih javnosti? Ali pa so mislili morda na boljše uredbo naprave za javno snago po mestnih ulicah in trgih in sploh na večjo skrb za javno zdravstvo?

O ne! V neštetihi člankih in pozivih so tukajšnji listi opozarjali na drugo — po njihovem — najnujnejšo potrebo. Vse urade in javne naprave, da je treba očistiti od tujih elementov, da pride italijanski značaj do popolnega izraza tudi na teh napravah! V ta namen so ustanovili poseben odbor «za čiščenje». In ta je krepko zavijal rokave in se lotil dela z vso energijo. Na vseh območjih, v vseh uradih, in pri vseh napravah, so se sestavljali seznanjeni tisti «tujih življenj», ki jih mora pomesti nova metla, ker kvarijo «čistočo». In taki nesrečni življenji so se potikali med vrstami uradnikov, slug in delavcev. Metla je začela pometati brezobzirno tudi brez ozira na posledice, ki jih mora imeti tako «čiščenje» za urad ali napravo! Ali ne bo morda to škodljivo — to vprašanje je bilo brez pomena za «čistilce». Metla je pometala in metala na cesto tudi ljudi, ki so svoji službi žrtvovali vse svoje najboljše moči, ki so neoporečno vršili svoje dolžnosti. Koliko jih je moralo — in nekateri tudi kar z mesta — brez vsakih sredstev in s svojimi družinami vred na pot v druge kraje si iskati kosčka kruha! Je pa tudi takih, ki niti tega niso mogli, ker so bili popolnoma golih rok, in morajo tu gladovati, odkar jih je dosegla ona metla!

Gospodje «čistilci» z metlo v roki se niso menili za posledice. Občutili pa so jih dotični uradi in naprave in občutili jih je tudi občinstvo, ki ima posla na teh uradih in napravah. Po prvih časih furije «čiščenja» je tisti odbor nekoliko utihnil. Nastal je predelek v tem — patriotičnem delu. Malo sicer, nekaj jih je pa vendarle še ostalo tistih «kvarljivih» življenj. Sedaj pa se je — kakor čujemo od raznih strani — začela repriza velikega dela «čiščenja». Pri javnih napravah in zasebnih podjetjih je zopet odpuščajo taki «kvarljivi življenji», in tistim, ki so optirali za italijansko državo, se opcija odklona iz razlogov, ki nimajo nič opraviti z njihovo službo. Zgodovina iz prvih časov po zasedbi se ponavlja z isto brezobzirnostjo.

Resnici na ljubo pa moramo ugotoviti, da ta usoda ne zadeva le ljudi, našega plemena, marveč domačine sploh. Pisec teh vrstic se je te dni razgovarjal z družbo uršaskih Italijanov. In ti so mu govorili: Ne varajmo se, vsi, kar nas je domačinov, bomo morali iti drug za drugim, ker je določeno, da pridejo na naša mesta — drugi! Saj nam je — so rekli oni tržaški Italijani — napovedal to tudi poslanec Giunta v svojem zadnjem govoru v Trstu! Na posledice pa tudi danes nič ne mislijo, danes, ko preživlja naše trgovsko mesto najhujšo krizo, ko na vseh koncih in krajih govorijo o potrebi nujnih odredb, za rešitev Trsta in njegove trgovske pozicije pred pretečo pogubo. Poleg zadostnih občil po morju in na suhem, poleg določitev za vnanji trgovski svet čim udeležnejši voznin, in čim nižji carin, se zahteva tudi in posebno še dobro,

smotreno urejeno, točno in zanesljivo poslovanje z blagom v tem pristanišču samem, da bosta mogla uvoznik in izvoznik z zaupanjem pošiljati svoje blago preko Trsta! Priznavajo torej, da pomoč Trstu more priti le od uredb, ki bodo vabljive za njegovo bližnje in daljnje zaledje. Ta potreba se toliko naglašja, da je mera res že polna do vrha. Pa tudi g. poslanec Suvich je ravnokar prillil svojo kapljico v ta polni vrč.

Dobro, točno in zanesljivo poslovanje v skladiščih, na železniških postajah, pri vkrčevanju na parnike in razkladanju z njih! Pa tudi popolna varnost za blago. Gotovo. To je eden glavnih predpogojev, če se hoče, da se povrne zaupanje vnanjega trgovskega sveta do našega pristanišča. Po tem cilju bi morali stremeti vsi ukrepi in vse uredbe! Pri tem pa naj se ne pozablja nikar, da za izvedbo vsakega načrta ali namena so potrebni povsem usposobljeni organi višje in najnižje vrste! Ljudje, ki so strokovno popolnoma usposobljeni, ljudje s staro prakso in popolnim poznavanjem krajevnih razmer! Le tako usposobljeni izvrševalni organi morejo zanjati, da bo ves aparat točno funkcioniral v gori označenem smislu. Brez takih organov je izključena za misel sama na točno, zanesljivo in za vnanji trgovski svet vabljivo poslovanje v našem pristanišču.

S polnim prepričanjem in mirno vestjo moremo torej reči, da bodo posledice naravnost usodne za gospodarsko bodočnost Trsta, če bi tisto delo «čiščenja» hoteli res izvesti do skrajnosti, če bodo hoteli odgnati z vseh naših naprav ravno stare, izkušene in zanesljive domače pomočnike ter postaviti na njih mesta organe, ki bodo morda nezadostni tudi v strokovnem pogledu, ki ne bodo prav nič poznali krajevnih razmer in potreb in ki vrhu vsega ne bodo mogli tudi občevati z ljudmi, ki bi prihajali semkar radi svojih gospodarskih interesov in s tem na gospodarsko in trgovsko korist našega pristanišča.

Na take neizbežne posledice ne mislijo naganjati k «čiščenju», ker so jim v misli vse drugačni nameni, ne pa kar Trsta in skrb za njegovo bodočnost. Opraviiti hočejo «življe», ki so jim na poti; za posledice pa se ne menijo. Naravno je to. Prav nič ne poznajo potreb tega našega pristanišča, ker so mu popolnoma tuji, prav nič ne razumejo, kaka mora biti tu gospodarska politika, ki jo zahtevajo zemljepisni položaj tega mesta, vsa prošlost njegovega gospodarskega snovanja, vse tradicije njegovega trgovskega življenja. Nedostaje jim volje in razumevanja. Vsi lepi govori, vse komšije in vsa poizvedovanja — ki jih noče biti nikoli konec — ne bodo koristile, če pa sedanjí reševalci Trsta obenem ubijajo vse možnosti zdravljenja njegove bolezni! Če ne pride spoznanje, da je Trst z vsem svojim gospodarskim obstankom navezan na vzhodno in severno zaledje, in če svoje gospodarstvo in politiko ne uredi v smeri tega spoznanja, je izgubljena vsaka nada, da bi prišel Trst zopet do svoje nekdanje odlične trgovske pozicije pomorskega mesta. «Čiščenje» bo koristilo morda komu drugemu, Trstu in njegovemu domačemu prebivalstvu pa se bo slaba pisala.

Italija

Z včerajšnje seje ministrskega sveta
Znatni prihranki v proračunu — Železnice
se izročijo v zakup privatnikom

RIM, 16. Včeraj ob 15 se je sestala seja ministrskega sveta, katere so se udeležili vsi ministri.

Finančni minister De Stefani je poročal o uspehih ponovnega pregleda državnega proračuna za ministrstvo zunanjih zadev. Sporočil je, da bodo šli v bodoče stroški za vzdrževanje jet, ki znašajo 116 milijonov, na račun pravosodnega ministrstva. Sveta za oskrbovanje vojnih sirot in invalidov, ki je znala prvotno 749 milijonov, je bila znižana na 633 milijonov. Najznatnejši prihranek pa je prinesla državni odprava kr. stražnikov, namreč 299 milijonov. Finančni minister predvideva torej, da bo znašal celokupni prihranek do 411 milijonov lir, k čemur je ministrski predsednik kot minister za notranje zadeve izjavil, da bodo prihranki v njegovem področju lahko še večji.

Nato je ministrski svet razpravljal o predlogu ministra za javna dela glede predaje državnih železnic v zakup zasebnikom. Min. str. Carnazza je obrazložil ministrskemu svetu načrt tozadavne pogodbe, ki bi imela sioneti v glavnem na sledečih načelih: 1. Državne železnice se oddajo v zakup v pravem pomenu te besede, tako da prevzame zakupnik ves obrat popolnoma v svojo režijo, ki jo bo vodil na svoj lastni rizi. Vsled tega predvideva načrt daljšo dobo zakupa, ker je treba računati z dejstvom, da bo povzročal obrat prva leta, dokler se gladko ne vpleje, zakupnikom veliko truda in stroškov, ki pa naj se jim v drugi dobi, ko se težave odstanijo, naknadno v tem obilnejši meri. 2. Zakupniku bi se izročil ves železniški material a moral se bo obvezati, da ga

bodo potovali po uradnih opravilih. Ravno tako se bo upošteval tudi običaj, ki velja tudi po drugih državah in po katerem imajo železniški nameščenci proste vozovnice. Ta običaj se bo ohranil tudi v Italiji, vendar pa v znatno skrajšanem obsegu.

Na predlog ministra za javna dela je bil nadalje odobren načrt odloka, s katerim uprava državnih železnic pooblašča, da izvede nekatere izjemne v svoji službi v tržaškem pristanišču z namenom, da se olajša razvoj železniškega in pomorskega prometa v Trstu.

Nato je ministrski svet razpravljal o postavnih ukrepih za pospeševanje borbe proti širjenju spolnih bolezni in glede nadzorovanja prostitucije. Bil je odobren načrt tozadavne odloka. Nadalje so bili odobreni načrti odlokov, s katerimi bo raztegnjen na nove pokrajine italijanski zakon o javnem varstvu, o preuredbi javnovarstvenih čet in o ustanovitvi prostovoljske milicije za državno varnost.

Na koncu je ministrski svet razpravljal še o nekaterih tekočih opravilih, nakar je bila seja zaključena.

Sprejemi pri ministrskem predsedniku

RIM, 16. Ministrski predsednik je sprejel danes jutraj odpotovanca mesta Padove načelovano od župana, kateri je prošil on. Mussolinija, da bi prisostvoval slavnostni otvoritvi padovskega velesejma. Ministrski predsednik je obljubil svojo prisotnost. Rektor padovske univerze mu je nato poklonil spominsko kolajno tega učnega zavoda ter prošil za državno podporo pri razširjenju poslopij univerze. Ministrski predsednik je obljubil svoje zanimanje za stvar. — Nato je sprejel prefekta sardinskih pokrajin Cagliari in Sassari, ki sta mu obrazložila težki položaj proizvajalcev vina in rudarjev. Ministrski predsednik je takoj odredil, da se zadeva prouči in je ob enem zanikal, da bi imela vlada namen odpraviti pokrajino Sassari.

Konferenca v Opatiji — Prihod dra. Rybaša

OPATIJA, 16. Predsednik jugoslovanske delegacije dr. Rybaš se je včeraj povrnil in je imel takoj kratek pogovor s predsednikom italijanske delegacije v svrhu določitve prihodnje seje. Ta se je vršila sinoči od 6 do 7.15, izdano je bilo sledeče uradno poročilo:

Na podlagi poročila delegatov za promet s Kastvom je bilo na današnji seji sklenjeno izdaje obmejnih izkaznic, med tem ko si komisija pridržuje odločitev glede carinskih olajšav po zaslišanju krajevnih oblastev. Dogovorjeno je bilo nadalje, da se podaljša za en mesec začasna pogodba glede prometa med Reko in Sušakom za primer, da se delo podaljša čez tekoči mesec. Komisija je končno nadaljevala razpravo o železniških in pristaniških zadevah.

Imenovanje comm. Mihaela Bianchija za državnega svetvalca

RIM, 16. Današnji ministrski svet je imenoval comm. Mihaela Bianchija, dosedanjega generalnega tajnika pri ministrstvu za zunanje zadeve za državnega svetvalca.

Udruženje odlikovanih bojnikov

RIM, 16. Pri državnem podtajniku on. Acerbo-tu so se zbrali zastopniki odlikovanih bojnikov, da razpravljajo o pravih udruženja. Vzeli so z zadoščenjem na znanje, da prevzema on. Mussolini častno predsedstvo udruženja. Sklenili so, da se bo udruženje imenovalo: Ustanova modrega traka (Istituto del nastro azzurro).

Odpušitev letnika 1902

RIM, 16. Vojaški vestnik prinaša okrožnico vojnega ministra, ki odreja, da se bodo s 14. aprila začeli odpuščati vojniki rojeni v drugem tromesečju leta 1902 ter tisti vojniki rojeni v drugem polletju 1902, ki so nastopili vojaško službo pred 4. septembra 1922. Tisti vojniki, ki dne 14. aprila ne bodo imeli vsaj 12 mesecev in pol službe, bodo pa pridržani ter odpuščeni, čim dovršijo to službeno dobo. Vojniki rojeni leta 1902, ki imajo že 15 mesecev službe, pa se lahko odpuščajo takoj, če pred 14. aprila.

Jugoslavija

Boj za suverenost nad Barošem in Delto
Navodila jugoslovnski delegaciji

BELGRAD, 16. Dr. Rybaš je bil za časa svojega bivanja v Belgradu v neprestanih stikih z vodilni faktorji. Glede vprašanj Baroša, Delte in Reke je v vseh detaljih razpravljajl z ministrskim predsednikom Pašićem in zunanjim ministrom dr. Ninčićem. Posebno detaljirano se je reški problem razmotrival na včerajšnjih dopoldanskih in popoldanskih konferencah.

Kar se tiče delovanja paritetne komisije v Opatiji, je treba omeniti da se bodo posvetovanja nadaljevala 1. o izpraznitvi Delte in Baroša in 2. o kompleksu problemov, ki zadevajo celokupne interese Reke. Rezultat konference v Belgradu je ta, da je potrebno razločevati dva vidika. Jugoslovnske zahteve so kratko formulirane v dveh načelnih stališčih:

1. Treba je upoštevati odločno stališče glede zahteve da se prizna popolna suverenost kraljevine SHS nad Barošem in Delto.

2. rešiti je treba kot celoto kompleks gospodarskih, prometnih in tehničnih vprašanj, ki obsegajo tako Reko, kakor Sušak oziroma Baroš in Delto. Kompleks teh

vprašanj se pa mora rešiti v celoti, da se zavarujejo gospodarski interesi Reke in Baroša.

Kar se tiče vprašanja jugoslovnske suverenosti nad Barošem in Delto, je stališče jugoslovnske vlade nepopustljivo. Visti gotovih hrvatskih in drugih listov glede Baroša so v tem oziru popolnoma brez vsake podlage. Jugoslavja smatra Baroš in Delto kot sestavni teritorialni del Sušaka in ne more privoliti v kako drugo rešitev baroškega vprašanja.

Kompleks vprašanj gospodarskega, finančnega in tehničnega značaja v zvezi z načrtom ureditve reške države in organizacije pristaniške službe pa se ima in se mora rešiti na temelju teritorialne in prometne celine, katero tvorita v zemljepisnem smislu Sušak in Reka. Urediti je treba vprašanje vodovoda, urediti je treba vprašanje medsebojnega neoviranega prometa v reški lukii. To so pa vprašanja, ki jih je treba tako rešiti, da se ne okrni avtonomija in državna suverenost nad Barošem in Delto. Na drugi strani pa je treba zopet zavarovati interese Reke same.

Jugoslovnsko stališče pa je dalje tudi, da se morajo ta vprašanja rešiti v duhu pomirljivosti, lojalnosti in pristrčnosti. In čisto gotovo je pr. čakovati, da se bodo v Opatiji pogajanja in posvetovanja nadaljevala v tem smislu in v tej smeri.

Vzpostavitev železniškega prometa z Reko

BELGRAD, 16. Posebna delegacija s Sušaka se je obrnila na ministra saobračaja s prošnjo, da čimprej vzpostavi promet z Reko. To prošnjo je delegacija utemeljevala s tem, da je promet za prebivalstvo na Sušaku nujno potreben. Minister saobračaja je odgovoril, da v tem oziru ukrene vse potrebno in je pričakovati, da se odpre železniški promet z Reko tekom prihodnjih dni.

Zamenjava avstrijskih kron v Dalmaciji

BELGRAD, 16. Komisija, ki zbira uradne podatke o množini starih avstrijskih kron v tretji dalmatinski coni, je ministru financ poslala poročilo, da znaša po dosedanjih podatkih množina starih kronskih bankovcev 25.919.181 kron. Podatki so še le do polovice zbrani. V slučaju, da množina kronskih bankovcev ne presega 35 milijonov, se krone v zasedeni coni izmenjajo v razmerju 8:1. Gotovo pa je že sedaj, da bo znašala svota nad 35 milijonov, vsled česar se krone zamenjajo v razmerju 6:1.

Močan potres v Jugoslaviji — Velika škoda v Dalmaciji

BELGRAD, 16. Včeraj ob 6.45 je zabeležil aparat seizmografske postaje v Belgradu močan potres. Kmalu so prišla poročila o potresu, ki so ga opazili v Bosni in Dalmaciji. Iz Sarajeva javljajo, da so ob 6.30 občutili potres, kakršnega tamkaj ne pomnijo. V tovarnah so se sesuli dimniki, pri mnogih zgradbah so se podrli zidovi. Porušilo se je šest hiš, z mnogih je padelala opeka. Škoda je ogromna. Tudi v Mostaru je potres povzročil veliko škodo. Strojni oddelek tobačne tovarne je porušen in je obratovanje ustavljeno. Iz Dubrovnika in Kotora poročajo, da se je porušilo nekaj zgradb. Sarajevska seizmografska postaja javlja, da ima potres svoje ognjišče neke sredi Italije. Dalje se javlja z Novega Sada, da so tamkaj čutili potres od štirih do petih jutraj. Škoda tam ni bilo.

BELGRAD, 16. Cicvaričev «Beogradski Dnevnik» je nalepil po mestu brzojavko, ki jo je prejel iz Dalmacije in ki javlja, da je tamkaj silen potres porušil mnogo hiš. Po več krajih je škoda ogromna. Človeške žrtve se niso ugotovljene.

SPLIT, 16. Včeraj ob 6.40 so občutili močan potres po vsej Dalmaciji. Potres je povzročil občutno škodo. V okolici Makarske so bile tudi človeške žrtve.

ZAGREB, 16. Včeraj ob 6.45 so čutili v Zagrebu potres, ki je bil tako silen, da je izskočilo pero na seizmografičnem aparatu. Zaradi tega je zabeležen samo začetek potresa, ker aparat dalje ni funkcioniral. Potres je lokalnega značaja. Isti čas so občutili potres tudi v Belgradu. Potres je trajal 15 sekund.

Čehoslovaška

Nova odkritja o naklepih Madžarov proti Slovaški.

PRAGA, 16. «Venkov» posveča uvodni članek madžarski neiskrenosti. Mirni državljani so prisiljeni podpisovati izjave, da bodo služili v aktivni vojski 12 let. Z druge strani skušajo Madžari vedno vzemirjati svoje sosedo, pred vsem Rumunsko in Čehoslovaško. Zadnji proces, ki se je vršil v Bukarešti, je pokazal, da je Ogrska pošiljala na Rumunsko ljudi, ki so bili do zadnjega hipa v službi ogrskega ministrstva za državno brambo. Proti Čehoslovaški so Madžari nedavno organizirali napade z minami na železniške proge na Slovaškem, pred kratkim so bile v Komarnem odkrite predpriprave za oboje napad na Slovaško. Iz preiskave, ki jo je odredila praška vlada, izhaja, da je bila sodniku tega mesta od madžarske strani poverjena naloga, da vodi te predpriprave. Pri nekem drugem uradniku so bili najdeni o priliki aratcije spisi, ki potrjujejo, da so obstojale zveze med Komarnim in Budimpešto. Delovanje je bilo podpisano z lepaki in z listi, ki so se tiho tapili čez mejo iz Budimpešte. Vasil Grenza-Donski, urednik lista «Kusín» piše, da je nek časnikar Hlinkove stranke, ki se je vozil skozi Budimpešto v Italijo, prejel 30.000 italijanskih lir za podpiranje madžarskega tiska na Slovaškem. Grenza-Donski trdi, da je dr. Kaminsky pred enim le-

tom prejel veliko svoto za protičeško propagando. Drugo važno okolnost vidlj v dejstvu, da zahtevajo Madžari od Vatikana, naj se za nadškofa v Kaloču na Ogrskem imenuje sedanji škof v Košicah na Ogrskem dr. Fischer-Colbriš, izjavljajoč, da mogoče tudi temu postaja pretoplo pod nogami. «Venkov», ki je osrednje glasilo ministrskega predsednika Švehla, izjavlja, da praška vlada pazno zasleduje «novo orijentacijo» Ogrske, ki je bila pred kratkim vsemu svetu javljena, in s katero v zvezi je uradno potovanje Apponyja k Ziti ter ukrepi Hrtijeve vlade proti Karolyju, kateremu so bila zaplenjena posestva.

Bolgarska

Sestava bolgarskega volilnega kabineta

SOFIJA, 15. Stambolijski je sestavil novo volilno vlado. Kabinet je tako-le sestavljen: 1. Aleksander Stambolijski, ministrski predsedstvo in ministrstvo zunanjih zadev; 2. Ivan Popov, ministrstvo notranjih zadev; 3. Aleksander Botev, ministrstvo prosvete; 4. Peter Janev, ministrstvo financ; 5. Dr. Duparinov, ministrstvo pravde; 6. Zoografski, ministrstvo poljedelstva; 7. Rista Stojanov, ministrstvo javnih del; 8. Nedeljko Atanasov, ministrstvo saobračaja in 9. Muravjev, ministrstvo vojne.

Rusija

Prvi redni budget sovjetske Rusije

BERLIN, 16. Po poročilih iz Moskve je proračunska komisija komisariata za finance izdelala za leto 1923. prvi redni budget sovjetske Rusije. Budget izkazuje 1 milijardo 418 milijonov 816.517 zlatih rubljev potrebščin. Proračunski deficit znaša 362 milijonov zlatih rubljev. Dohodki znašajo nad 900 milijonov. Med izdatki fungrajo postavke: a) za promet 460 milijonov, b) za vojsko in mornarico 230 milijonov, c) za notranje posle 48 milijonov. Najmanjši izdatki so določeni za pravosodje 7 milijonov in za delo 2 miliona.

Francija

Zaveznike države podpisale sklepe zbora poslankov.

PARIZ, 16. Zbor poslankov, ki je imel te dni svoje seje in, na katerih so se proučevale in določile meje med Poljsko, Rusko in Litvo, je končal z delom včeraj jutraj.

Danes popoldne ob 17 je bil podpisan zapisnik, ki določa meje med Poljsko Rusko in Litvo na ministrstvu zunanjih poslov. Listino so podpisali Poincaré, kot predsednik zbora poslankov, Sir Eric Philips, pooblaščen minister in svetnik na angleškem poslanstvu, italijanski poslanik baron Roman Avezana, japonski delegat Matsuda in polski poslanik v Parizu grof Zanraski.

Turški predlogi dospeli v Pariz

PARIZ, 16. Dospeli so v Pariz turški protipredlogi, ki vsebujejo odpravo in nadomestilo mnogih členov načrta mirovne pogodbe kakor tudi spremembe v stilizaciji.

Bivša črnogorska kraljica Milena umrla

NIZZA, 16. Danes o polnoči se je stanje bivše črnogorske kraljice Milene zelo poslabšalo, tako da so zdravniki napovedali bližnjo smrt.

Družina bivše kraljice Milene je italijansko kraljico Heleno, ki je zvečer odpotovala s posebnim vlakom iz Capo di Antibio v Italijo, obvestila potom brzojavke, ki jo je dohitela v Genovi. Kraljica se je takoj vrnila z istim vlakom. Dospela je pravčasno, da je videla še zadnje zdihljaje svoje matere. Kraljica Milena je umrla ravno ob 120.

Anglija

Konferenca za enotno stališče zaveznikov napram turškim zahtevam

LONDON, 16. Uradni krogi so že prejšnje dni predvidevali, da bodo zavezniki, predno odgovorijo na turške protipredloge, medsebojno določili enotno stališče napram turškim zahtevam na konferenci, ki bi se imela vršiti v Londonu. V to svrha sta se lord Curzon in francoski poslanik grof Saint Ailaire sestala, da se posvetujeta o konferenci, ki se bo na željo Anglije vršila v Londonu. Tej konferenci bodo prisostvovali angleški, italijanski in francoski izvedenci, kateri bodo proučevali turške protipredloge.

Javljalo se, da dosepejo francoski in italijanski izvedenci v London v ponedeljek. Konferenca se prične v sredo. Lord Curzon in francoski poslanik sta se pogovarjala tudi o ruhrskem vprašanju.

Poročilo angleškega državnega tajnika za vojno

LONDON, 16. Po včerajšnjem poročilu ministra za zrakoplovstvo, ki je bilo z velikim zanimanjem in zadovoljstvom sprejeto v zbornici, je danes jutraj državni tajnik za vojno predložil letošnji proračun za vojsko. Govornik, ki je v daljšem govoru poročal o proračunskem načrtu, ki bi zmanjšal troške za vojsko za 10 milijonov, je med drugim dodal sledeče: Angleška vojska, ni nikakor zato sestavljena, da odbija nemške grožnje ali grožnje kakke druge evropske države, pač pa ima vzvišeno nalogo, da brani meje angleške države in da v deželi sami štiti mir in red. Tej veliki odgovornosti so se pridružile še druge, ki izvirajo iz mandatorov, katere je angleška vlada dobila v raznih krajih, ki ležijo na treh različnih celinah. Dolžnost Anglije je ravno radi tega mnogo večja od dolžnosti pred vojno tuda, kljub temu zmajruje troške in krči število svojih armad.

Med drugim je državni tajnik izjavil sledeče: Lahko z gotovostjo upamo, da nam bo Nemčija v kratkem izplačala 1½ miliona šterlingov na račun stroškov za zasedbeno vojsko.

Po končanem govoru, ki je trajal nad pol-druho uro, mu je zbornica burno ploskala in nekateri poslanci so mu čestitali.

Kardinal Mercer prosi Anglijo, da prepreči obsojdo katoliških duhovnikov v Rusiji
LONDON, 16. Kardinal Mercer je poslal anglikanskemu nadškofu v Cundelburgu brzojavko, s katero ga prosi, naj posreduje pri angleški vladi, da ta prepreči obsojdo katoliškega nadškofa v Petrogradu in 13 drugih duhovnikov, ki jih ravnokar sodi sovjetsko sodišče. Nadškof je kardinalu odgovoril, da predloži vprašanje o usodi katoliških duhovnikov in o usodi metropolitanskega patrijarha Tihona angleški zbornici v sredo jutri.

Nemčija

Neresnične vesti o usmrtni dveh nemških agentov

PARIZ, 16. Vest o usmrtni dveh nemških agentov, katero so pričeli nemški listi, je popolnoma neresnična. Ona dva agenta sta bila aretirana, ker sta se vrnila v Buer, kljub izgonu in sta zaprta v ječi. Ravno tako je neresnična vest, tudi priobčena od nemških listov, da so francoska oblastva zasedla Rennscheid.

Medzavezniška komisija dovoljuje prevajanje blaga v zasedenem ozemlju

DÜSSELDORF, 16. Viša medzavezniška komisija je izdala naredbo, ki dovoljuje v zasedenih krajih na desnem bregu Rena prevajanje vsake vrste od zavezniških držav ali od njih državljanov naročenega in že v naprej plačanega blaga, in sicer onega blaga, ki je bilo naročeno v smislu člena 8 mirovne pogodbe ali pa kakšne druge trgovske pogodbe.

Ta naredba brani interese zavezniških držav in njihovih državljanov, ki so blago naročili v Nemčiji in tudi že plačali, za branje pa Nemcem pošiljati naročeno in že plačano blago v nezasedeno Nemčijo, kakor se je to večkrat dogajalo.

Grčija

Zamena ujetnikov med Grčijo in Turčijo.

ATENE, 16. Jutri se bodo pričele zamenjave civilnih ujetnikov med Grčijo in Turčijo; dne 27. t. m. pa se bodo zamenjavali vojni ujetniki.

Turčija

Grčija bo dala Turčiji na račun za opustošene kraje

ANGORA, 16. Turška vlada je določila, da sprejme na račun 30 odstotkov svote, ki jo mora Grčija plačati za opustošene kraje.

Ogrska

Ogrsko oboroževanje in medzavezniška komisija

DUNAJ, 16. Madžarski list «Bécsi Magyar Ujság» prinaša izjave dveh dvajsetletnih mladeničev, katerim se je posrečilo uiti iz Horthyjeve vojske; te izjave podajajo nov dokaz o kršitvi triansonske mirovne pogodbe glede razorožitve s strani Ogrske. V decembru lanskega leta sta bila mladeniča pozvana pod orožje ter dodeljena 2. stotniji 2. pešpolka v vojašnici kralja Karla v Kalenfeldu pri Budimpešti. Po kratkem vezbanju je bila predložena vsem novincem izjava, na podlagi katere so se obvezali, da bodo aktivno služili 12 let. Ker nihče ni hotel podpisati te izjave, so bili s trpinčenjem prisiljeni k podpisu. Razum stvari, katere je moral vedeti vsak vojak v predvojni dobi, se morajo vojaki učiti odgovore na razna vprašanja, kakor: Kaj mora odgovoriti madžarski vojak, če pride v vojašnico medzavezniška komisija za razorožitve? Kaj se bo zgodilo z židji? itd. Moč te tajne Horthyjeve vojske leži v trdi, železni disciplini, in ker je hrana izvrstna, se večina odpuščenih vojakov vrača. Zanimivo je v vojašnici tedaj, ko se pričakuje kakšna medzavezniška komisija: Vse poslopje se izprazni, vsi zanesljivi vojaki se odpustijo, častniki se oblečejo v civilno obleko. Orožje se položi v podstrešje ali v klet. Vojaki že vedo, kaj imajo odgovoriti in tako ni čuda, da komisije najdejo «vse v redu». V nekem delu te vojašnice je takozvani zavod Nikolaja Horthyja, katerega tvorita dve stotniji dijakov, ki se vežbajo vojaško in imajo tudi orožje, čeravno so vedno oblečeni civilno. To je šola za častnike.

DNEVNE VESTI

Umestitev novega predsednika trgovske zbornice. V predsednični seji tržaške trgovske zbornice, je imel novi predsednik tržaške trgovske zbornice, dr. Vittorio Tedeschi, svoj nastopni govor, ki naj bi bil programatičen. Takoj uvodoma pa je izjavil, da ne bo razvil nobenega programa, marveč da bo poudaril le svoje misli o sedanjem položaju in o ukrepih, ki naj omogočijo gospodarsko vzpostavitev našega emporija. Pričakuje, da nastop energične Mussolinijeve vlade pomeni konec «pročevanja» v raznih komisijah. Naloga trgovske zbornice je, da dogovorov s prvimi predstavniki mestnega gospodarskega življenja konkritizira predloge, ki naj se predložijo komisiji za trgovino, da bo mogla ta razpravljati o njih (torej vendar posredno razpravljati) ter jih predložiti vladi. S to svojo nalogo da se že bavi zbornica (torej tudi ora se ni na čistem), da bo enkrat konec dolgim razpravam in da se prične delo za oživilje in procvit «našega emporija». Značilna in sumljiva je njegova izjava, češ da so članom zbornice znani dogodki, ki so ga postavili na to mesto, da je njegovo predstojstvo le prehodno ter da se bo z vso vno posvečal svoji nalogi, dokler ne izroči tega mesta tistemu, ki je po svojih virih in splošnih razmerah poklican, da to zbornico dovede zopet do prejšnjega procvita. Med tem naj se pravila te zbornice izenajajo z zborniškim zakonom starih pokrajin.

To bi bilo bistveno iz tega programatičnega govora, katerega glavna oznaka pa je v tem, da ni dal nič konkretnega programa. Poklon Mussoliniju in apel nati, naj vlada — po domače povedano — že enkrat kaj stori za Trst! Zares skromen in pičel — »program! Sicer pa ni novemu gospodu predsedniku niti toliko zameriti te skromnosti, ko je sam izjavil, da je le nekaj zamašek za silo, ki mu bo sledil bolj poklican mož. Vsakdo pa se mora vprašati, zakaj ni na to mesto v korporaciji s tako velikimi nalogami stopil tisti »poklicani« mož, ki bi moral trgovsko zbornico najintenzivneje vrstiti svojo nalogo? To je tisto vprašanje, ki meče svojo senco na vse delo za vzpostavitev prejšnjega trgovskega razmaha v Trstu. Eno pa bodi vendar le povedano tudi sedanjemu začasnemu predsedniku. Trgovska zbornica ne bo zadoščala svojih nalogi, če se bo še nadalje postavljala le kot uprepa pred voz izvestne nacionalistične politike, kakor se je doslej s tem, da je podpis vsakemu neitalijanskemu spisu, čeprav je prišel od onkraj meje in je bil namenjen za rabo ljudem tam zunaj. Tako — naravnost bodi povedano — šikaniranje ni le male-kostno, ampak tudi škodljivo za razvoj gospodarskih stikov z zaledjem. In teh ravno, potrebuje Trst za rešitev iz sedanje krize.

Kar hočejo, bi bila — anarhija! Naši nasprotniki trobijo neprestano v isti rog, češ da z našim ljudstvom bi se že dalo govoriti, z njegovo

vim voditelji in zastopniki pa da nočejo imeti nikakih stikov. Pri tem pa nič ne mislijo, kam bi dovedlo, če bi hoteli to nezmislno stališče uveljaviti vsesplošno. Denimo, da je v razpravi kako zelo vado, politično ali gospodarsko vprašanje in da bi hoteli odločiti čimhiteljno, kaj misli ljudstvo o stvari. Kako naj merodajni čimhiteljno zanesljivo doznajo voljo ljudstva? Mari naj sklicujejo shode po vsej državi? Vsakdo poroča, da je ta način izključen, ker je že časovno in tehnično nemogoče. Ali pa naj bodo podrejeni uradi informatorji o volji ljudstva? Taka misel pa bi bila že preneumna, ker vsakdo ve, da bi podrejeni uradi ne poročali objektivne resnice, marveč le tako, kakor je njim prav. In kako naj bi se druge nasprotne stranke počutile n. pr. o volji našega ljudstva? Mari potom svojih strankarskih listov, ki motijo vse stvari le skozi prizmo svojega strankarskega stališča? Le svojo voljo bi predložili kot voljo ljudstva? Mari potem javnih shodov? Se najmanj, ker bi svoja poročila strankarsko barvali, tudi če bi jim ljudstvo odločno in jasno izražalo svojo voljo. V največ slučajih pa bi ljudstvo — izvemši morda kakšnega neznačajnega — niti ne prišlo blizu, ker se njegovi nasprotniki niti ne morejo sporazumeti z njim in ker jim — ne zaupa! Tolmači volje ljudstva napram vnanjemu svetu morejo biti le njegovi izvoljeni zastopniki, ki poznajo njegovo resnično voljo, ker ljubijo to ljudstvo, ker kot njegovi sinovi poznajo njegove potrebe in zahteve, ker jim zato tudi ljudstvo zaupa in ker le v njih edinim more povedati vso voljo ljudstva. Stališče naših nasprotnikov — češ, da hočejo govoriti le z ljudstvom — je, kakor vidimo, nezmislno in neizvedljivo. Pa saj so isti fašisti sami priznali to brezmislno s tem, da so na Tirolskem stopili v podajanja z voditelji in zapniki nemškega ljudstva, čeprav so jih poprej označali za veleizdajalce, ščurčarje in zapeljivce ljudstva! Iz dogodkov, ki nam niso znani, so skušali doseči kak modus vivendi. Niso pa pozvali »ljudstva« na razgovor, marveč njegove voditelje. Tako je po vsem svetu, kjer imajo politično življenje. Stališče, ki bi ga hoteli uveljaviti naši nasprotniki napram nam Jugoslovenom v Juljski Krajini, je torej v nasprotju tudi z novo prakso fašistov na Tirolskem. V drugačni obliki se politično življenje sploh ne more razviti. Stališče naših tukajšnjih nasprotnikov pa pomeni tudi zanikanje parlamentarnega življenja. Tudi izvoljene poslane bi mogla vlada zavračati, češ, saj vi niste tolnači volje ljudstva! Potemtakem bi moral minister sam hiteti med ljudstvo, da bi izvedel njegovo voljo. Do takih gorostanov ne ključkov dovaja stališče naših nasprotnikov napram našim voditeljem! To ne bi bilo več politično življenje, marveč — anarhija, zmešnjava, razsulo. Ljudstvo ne bi imelo nikogar, ki mu bi moglo izražati svojo voljo. Zato je in mora ostati večno pravilo: voditelj je tolnač volje ljudstva, dokler mu to samo ne odmeče

zaupanja in mu tudi formalno ne odtegne mandat. Stališče naših nasprotnikov je torej brezsmiselno in v nasprotju z najelementarnejšim razumevanjem ljudskega zastopstva.

Sprememba v telefonski službi. Poštno ravnanstvo javlja: Počeniški s. 1. aprila t. l. bodo telefonski uradi v Kopru, Izoli in Nabrežini od mestne telefonske mreže, ker so več nego 10 km oddaljeni od glavnega urada. Od omenjenega dne naprej bodo vsi telefonski pogovori med temi uradi in Trsta podvrženi pristojbini lir 1.30 za enoto.

Telefonska služba med Trstom in Prago. Poštno ravnanstvo javlja: Na podlagi dogovorov s prizadetim upravami opozarja ministrstvo za pošto in brzojave, da se bodo vršili telefonski pogovori med Trstom in Prago preko Ljubljane v času od 11. do 12., 16. do 17. in 21. do 22. ure.

Dajmo otrokom lepo darilce. Veselje in radost otroških src so lepe zamorske povestice in slike «Zamorčaka». So se v zalogi razni lepo vezani letniki, cena 5 lir. — Jako primerno, lepo in obenem poučno darilce za god našim ljubim malim. Knjižica se naroča pri Klavirjev družbi v Ljubljani, Miklošičeva c. 3, proti predplači. — Ista Družba ima v zalogi tudi razne vezane letnike «Odmeva iz Afrike», ki nabi ne manjkali v nobeni slovenski hiši in ljudski knjižnici. Cena «Odmevu» proti predplači 7 lir.

Kdor želi podariti zgorajmenovani knjigi komu kot vezilo, dobi notri že lepo tiskano voščilo.

Družbene vesti

Ženska podružnica «Sol. društva» v Trstu. Radi nepredvidene zapreke se seja danes ne more vršiti; prihodnja odbojstva seja bo v soboto 24. t. m. ob navadni uri in prostorih.

Žensko dobrodelno združenje» v Trstu. Odbojstva seja se vrši danes pop. ob 4 h v navadnih prostorih. — Predsednica.

Iz tržaškega življenja

Razkritje velikanskega tihotapstva z vinskih cvetov v stari prosti luki. — Skrivnostni voz. — Državni erar osepčen za milionske svote. V tukajšnjih širših trgovskih krogih je vzbudila v zadnjih dneh velikansko senzacijo vest o odkritju kolosalnega tihotapstva, v katero je kompromitiranih več uglednih tržaških veletrgovcev.

Ze delj časa so interesirana finančna oblastva sumila, da se v stari prosti luki vrše z nezacarinjenim blagom, ki je naloženo v tamonjskih skladiščih, gotove kaznjive manipulacije, pri katerih trpi državni erar veliko škodo. Do tega suma jih je pripravila okolščina, da se v nekaterih skladiščih nahaja v resnici veliko manj blaga, ki bi moralo biti zacarinjeno, nego je razvidno iz kontrole blaga, katero se izvaja in izvaja. Prizadeti finančni organi so se začeli vsled tega z vso vmeno truditi, da bi prišli tej sumljivi zadevi na dno. Kljub vsem prizadevanjem so ostala vsa njihova preiskovanja brezuspešna. Vendar je s časoma zbudilo njih pozornost sledeča okolščina: Videli so pogostoma v prosti luki tovorni voz, ki je večkrat na dan prazen prihajal in odhajal iz carinskega območja. To jim je tako padlo v oko, da so začeli zasledovati voz na njegovih čudnih vsakdanjih poteh. In tako so predvčerajšnjim zapazili kako se je voz ustavil pred skladiščem trdke Fratelli Ricci v prosti luki in kako so tedaj nekateri težki razložili z voza nekoliko praznih zabojev. Na povratku iz luke, je bil voz pri vratih ustavljen od finančnih uradnikov. Ti so natančno preiskali cel voz, ki ni povrnemu opazovalcu nudil nobene vidne nerednosti. Ze so hoteli stražniki pustiti voz dalje, ko je finančni stotnik, ki je prisostvoval preiskavi, zapazil, da ima voz na ogromnih tramih (skalunih) pri koncu spodaj umetno izdelano luknjo, zamašeno skoro nevidno z natančno prilagojenim se zamaškom. Presenečen vsled tega razkritja, je s postrežno natančnostjo nadaljeval preiskavo ter zapazil, da imajo ogrodni tramci na zadnjem koncu zgoraj posebno izdelane vijake. Vedno radovednejši, je stotnik odvil en vijak, tedaj je v svoje veliko začudenje opazil, da so tramci volti in da se nahaja v njih neka tekočina. Odmašivši zamašek na spodnji strani se je skozi luknjo vnila ona tekočina, ki ni bila nič drugega nego pristni vinski cvet. S tem je bila seveda uganika skrivnostnega voza rešena. Z njim so najbrž dolge mesece tihotapili iz proste luke vinski cvet, ki je podvržen visoki carini. Finančna oblast je seveda zaplenila voz in aretirala voznika. Ta je pri zaslišanju izjavil, da se nahaja v službi trdke Fratelli Ricci in trdi, da ni vedel, da je bil voz na ta način pripravljen. Aretirana sta bila tudi oba brata Ricci in neki agent. Brata Ricci tudi trdita, da nista nič vedela o tihotapstvu. Ni izključeno, da sta brata Ricci resnično nedolžna, kajti lahko je mogoče, da so gotovi elementi na svojo roko, oziroma po nalogu dosejaj neznanih faktorjev tihotapili vinski cvet. Na podlagi dosedanjih proračunov, znaša škoda, ki jo trpi pri tej stvari erar, več milijonov lir. Preiskave se nadaljujejo, da se ugotovi, kdo so pravzaprav odgovorni krivci.

Tatovi opolnili vilo. Na Greti št. 401 stoji vila trgovca Josipa Rebeck, kateri je začasno odsoten iz Trsta. V vili se je predinočnim nahajala le njegova služkinja Gina Gustin; bila je že dolgo v postelji, ko jo je nenadoma zbudila iz spanja močan ropot, ki je prihajal iz zgornjih sob. Vsa v strahu je nekaj časa prišlovala, potem je stopila k oknu in tedaj je videla, kako so se v vrta tri moške postavile

oddaljile v nočni temi z vrečami na ramenih. Ko se je zdanilo in se je služkinja nekoliko oprijela, je šla v zgornje prostore, kjer je pri prvem pogledu zapazila, da vlada v sobah največji nered. Razumela je takoj, da so v noči posetili vilo tatovi. Tekla je na bližnjo orožniško postajo in naznanila dogodek. V navzočnosti orožnikov je napravila površen inventar, pri katerem je ugotovila, da so tatovi odnesli za okoli 50.000 lir blaga. Policija zasleduje storilce.

Nesreča v predoru Montuza. Predsinočnim se je vila v predoru Montuza dolga vrsta voz vojaške uprave. Nenadoma je iz nasprotne strani pridrvel javni avtomobil; zaradi ovinka sofer ni mogel videti, da mu zapira pot kolona vojaških vozov. Da se izogne trčenju je hipoma zaprl zavore, toda avtomobil je vkljub temu zdrsil naprej na opolzi cesti in se je za tekel v neki vojaški voz. Suneč je bil precej silen, tako, da se trčeni voz prevrnil in vrgl vojak, ki je sedel na njem, na cestni tlak. Pri tem se je pa nesrečnež precej teško pobil na glavi. Imenuje se Cesare Nerei, star 22 let, iz ročalske vojašnice. Tudi avtomobil se je pri trčenju lahko poškodoval.

Človeški plod v luži. Nekateri dečki, ki so se igrali večeraj popoldne na nekem travniku pri Sv. Mariji Magdaleni, so zapazili tam v neki luži čuden omet. Potegnili so ga na suho; nato so ga odvili ter našli v njem človeški plod. O tem so bili obveščeni orožniki, ki so prišli na lice mesta, vzeli zadevo na zapisnik ter prenesli plod v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Vesti z Goriškega

Ajdovščina. «Dramatični Krožek» upravori v soboto dne 17. t. m. ob 8. uri zv. in v nedeljo, dne 18. t. m. ob 4. uri pop. veseligr v 3. dej. «Stari grehi».

DAROVI

Gospod Kamenški daruje L 5.— Sol. društ. Podružnica iz Lonerja je poslala prebitek leta 1912. L 150.— Solskemu društvu.

Borzna poročila.

Tečaji:

	Trst, 16. marca 1923
Adrijska banka	89
Comitich	311
l'almatia	374
Gerolmich	1275
Libera Trieste	375
Lloyd	1405
l'usino	630
Martiniolich	117
Oceanic	120
Premuda	349
Trpčevich	281
Ampelea	500
Cement Dalmatia	338
Cement Spalato	252

Valuta na tržaškem trgu.

ogrsko krono	0,65	0,70
avstrijske krono	0,0290	0,0310
čehoslovanske krono	61,50	62.—
dinarji	20,90	21,15
leji	9,50	10,25
marke	0,0900	0,10
dolarji	20,70	20,80
ranoski franki	181,60	182.—
švicarski franki	387.—	390.—
angleški funti papirnati	97,20	97,45

Mali oglasi

NASIM cenjenim odjemalcem na deželi naznamo, da nismo poslali točasnega nobenega našega potnika na deželo. Prosimo, da se naročila pošiljajo po pošti! — Vodstvo knjižarne Katoliškega tisk. društva v Gorici.

DELAVEC se išče za delo v vinogradu. Rojan, Scala Santa 346

DVE DEKLICI 14—15 letni, ki imata veselje do trgovine, sprejem kot služkinji. Jančar, Divača št. 23.

STAROZARNI SEMENJ sv. Jožefa za živino in kramarsko blago bo v torek, dne 20. marca v Komun.

ENONADSTROPNA hiša z malim zemljiščem, pripravna za gostilno, se proda pod ugodnimi pogoji v Sv. Luciji ob Soči št. 14. Natančna pojasnila se dobijo istotam.

POSESTVO, oddaljeno 3 km od Ljubljane, prodam iz prosti roke radi selitve. Posestvo se nahaja na zelo prometnem kraju, na križišču cest. V hiši se nahaja stara gostilna s trafikom. (Trgovina z mešanim blagom se je pred par leti radi družinskih razmer opustila.) Hiša je tudi pripravna za vsakega obrtnika, ker se tudi danes vrši v njej večja obrt. Le resni reflektanti naj se obrnejo direktno na lastnika: Miško Kavčič, Koseze pri Ljubljani.

STARO ZEZELO lir 32, kosti lir 30 kupujem. Ulica S. Slataper 20.

MIZARSKI POMOČNIK, zmogčen vsakovrstnega dela, išče službe. Gre tudi na deželo. Jan Boršner, Gorica, Via del Duomo 11/I

BABICA sprejema noseče. Ljubezniva oskrba, tajnost zanjmenjena. Madonnina 10/II.

POZOR! Krone, korale, zlate, platin in zobov je po najvišjih cenah plačuje edini grosist Bellei Vita, via Madonnina 10, I.

PREPARETE za olepšanje kože, za zobe, proti izpadanju las, neškodljive barve za lase ima lekarna v Il. Bistrici.

ZLAT, srebrn in papirnat denar se kupuje in prodaja po zmernih cenah. Menjalnica via Giacinte Gallina 2, (nasproti hotelu Montenisio). Telefon 31-27. Govori se slovensko.

KRONE in goldinarje plačujem dve stotinki dražje, nego drugi kupci. Via Pordares št. 6, I.

Štev. 392.

Razpis službe.

Županstvo Tolmin razpisuje mesto občinskega uradnika

z mesečno plačo 400 do 500 Lir.

Kolekovane prošnje naj se predložijo pod pisanemu županstvu najdalje do konca tek. meseca, katerim naj se priložijo:

- a) potrdilo italijanskega državljanstva;
- b) spricevalo nrvnosti;
- c) zdravniško spricevalo;
- d) dokazi znanja slovenskega in italijanskega jezika v govoru in pisavi;
- e) spricevalo o znanju strojepisa.

Prednost za to službo imajo oni, ki so že bili v enaki ali tainjski službi.

Nastop službe takoj po imenovanju.

Tolmin, dne 15. marca 1923.

(126) Za župana: J. Mrak.

Dvonadstropna hiša

v sredini mesta Ptuja, Prešernova ulica 27 poleg realne višje gimnazije. se proda za 325.000 dinarjev. Pod hišo je velika betonirana klet pripravna za trgovino s sadjem ali vinom. V dvoriščnem dvonadstropnem traktu hiše so skladišča in zadaj vrt za zelenjavo. — Ponudbe na Franc Čuček, Ptuj.

EGIDIO CICIGOI & C.

— GORICA —
Via Cesare Lombroso 5 (prej via Leoni)
ima vedno v zalogi
nove kočije, koleslje, mesarske vozove (Vagerle), žardinere.
Veliki popusti. Izvršujejo se vsa dela po naročilu.

UGODNA PRILIKA.

Stroji za pranje na paro. — Kotli za kuhanje krme na paro. — Stroji za izdelovanje sodavice (sifonov) in pokalic. — Varilci na petrolejski plin. — Tehnice za prodajalne, kuhinjske, decimalne, tehnične za vozove.

ING. RIGHI & VIDOVIČ — TRST (8)
Via Sanità št. 8. (vogal via Po-porella).

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlatc, lisic, dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veric, krto, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10
II. nadst., vrata 16

Sprejemajo se pošiljlatve po pošti.

Oglasi v «Edinosti» imajo najboljši uspeh

PODLISTEK

WILKIE COLLINS:

Gospa v belem

IZPOVEDBE WALTERJA HARTRIGHTS-A

III.

Minil je teden po mojem povratku v London, ne da bi prejel glas od gospice Halcombe. Na osmi dan je ležalo na mojem pultu med ostalimi pismi eno z njeno pisavo.

V tem pismu mi je naznanila, da se je gospod Persival Glyde stalno priselil in da se bo vrtila poroka tako, kot si je on prvotno želel, pred koncem leta. Enainvajseti rojstni dan gospice Fairlie je padel na konec marca naslednjega leta. Na ta način bi imela postati torej tri mesece pred svojo polnoletnostjo žena gospoda Persivala.

To sporočilo me ne bi smelo ne presenetiti, ne razalostiti in vendar me je. Bil sem tudi nekoliko ozlovoljen vsled lakonične kratkosti pisma gospice Halcombe in ta občutek se je zli s prej omenjenima občutkoma, da sem bil ves dan slabe volje. V šestih vrstah

lapidarnega sloga mi je gospod Persival odpotoval iz Cumberlanda ter se vrnil v Mampshire; in v dveh zaključnih stavkih, prvič, da potrebuje Laura izpremembe zraku in vesele družbe in drugič, da sta sklenili takoj poskusiti učinek teh izprememb ter da odpotujeta s sestro k nekim starim znancom v Yorkshire. Tako se je končalo pismo, ne da bi niti z besedico pojasnilo okolnosti, ki so vplivale na gospico Fairlie, da je po kratkem tednu, odkar sem jo zadnjič videl, sprejela predlog gospoda Persivala.

Predno pa odložim pero ter se umaknem v ozadje, je moja naloga, da poročam o zadnjem dogodku, ki je v zvezi s poroko gospice Fairlie in pri katerem sem bil osebno udeležen, in to je sestava ženitne ponudbe.

Ni mogoče, da bi govoril o tej listini, ne da bi poprej razložil nekatere podrobnosti, ki se tičejo premoženjskih razmer neveste. Poskusil se bom kratko in razumljivo izraziti, zato se bom izogibal vseh nejasnih tehničnih izrazov. Stvar je velikega pomena, zakaj dedščina gospice Fairlie tvori zelo važen del doživljajev gospice Fairlie.

Premoženjska dedščina gospice Fairlie je bila dvovrstna. Prvič se je sestajala v morebitnem podedovanju nepremičnin, ali zemljišč, ko na-

stopa stičevna smrt, drugič pa v dedščini v gotovem denarju, ki je imel postati njena last, ko doseže polnoletnost.

Najprej o zemljiščih. Za časa, ko je živel ded gospice Fairlie — po očetu — (in ki ga naj imenujem gospoda Fairlieja starejšega) je stalo s fidejkomisom takole:

Gospod Fairlie starejši je umrl ter zapustil tri sinove: Filipa, Friderika in Arturja. Filip kot najstarejši je podedoval posestvo. Če bi umrl, ne da bi zapustil sina, bi prešlo posestvo na drugega brata Friderika. In če bi umrl Friderik istotako brez moškega potomstva, tedaj bi prešlo na tretjega brata Arturja.

Zgodilo se je pa, da je gospod Filip Fairlie po svoji smrti zapustil edino hčerko, ki je Laura v naši povesti; posestvo je prešlo torej na drugega brata Friderika, ki je bil poročen.

Tretji brat Artur je umrl mnogo let pred Filipom ter je zapustil sina in hčer. Sin je utonil v Oxfordu, ko mu je bilo osemnajst let. Vsled njegove smrti ima Laura, Filipova hči, največ upanja, če gre stvar naravno svojo pot, da postane dedinja posestva po smrti Friderika Fairlieja, če ta umre brez moškega potomstva.

Če izvzamemo poročil, da bi se gospod Friderik Fairlie poročil ter zapustil dediča,

(to pa ste dve najneverjetnejši reči na svetu) tedaj bo podedovala njegova nečakinja Laura po njem posestvo, pri čemer ne smemo pozabiti, da ji gredo le dohodki posestva. V slučaju, da bi umrla neporočena ali pa brez potomstva, tedaj pripade posestvo njeni sestrični Magdaleni, hčerki gospoda Arturja Fairlieja. Ako se pa poroči ter napravi primerno ženitno pogodbo, kakor sem jo jaz zamislil, tedaj ji pripade dohodek posestva (dobrih tritisoč funtov na leto) do njene smrti. Če bi pa umrla pred svojim soprogom, bi on kajpak zahteval zase te dohodke; in če bi imela sina, tedaj bi bil on dedič v škodo njene sestrične Magdalene. Na ta način sta se obetalu gospodu Persivalu dve ugodnosti, ako bi se poročil z gospico Fairlie kolikor se udeležila posestva, ki bi utegnilo pripasti njegovi soprogi: prvič: uživanje letnih dohodkov posestva, torej tritisoč funtov, in dovoljenjem njegove žene, dokler bi ona živel, in po njeni smrti, če bi jo preživel) po svojem lastnem pravu; in drugič: Limmeridge bi podedoval njegov sin, če bi ga imel.

Tako glede pose